

PŘÍLIŠ DOBRÁ BABIČKA

ŠTASTNÁ TO ŽENA...

MAPA • TIPY NA VÝLETY

Babička byla:

Moudrá a pracovitá

– babička zastala lehce chod celého hospodářství, brzy ráno vstala, oběhla stavení, připravila vše na nový den. Přes den se starala o děti, kterým vyprávěla, učila je a hrála si s nimi. Zároveň neváhala poradit komukoliv, kdo si řekl o radu nebo potřeboval slyšet vlídné slovo.

Vždy čistě oblečená

– i ve starém „českém“ kroji byla babička vždy čistá a upravená. Sváteční šaty měla složené v truhle spolu s dalšími poklady. Babička vždy dbala na to, aby i přesto, že byla oblečená prostě, byla jako ze škatulky a šla tím příkladem i vnoučatům.

Vlastenka

– i když žila dříve ve Vídni a pak v domácnosti s panem Proškem, který mluvil jen německy, sama byla vždy pravou Češkou. K lásce k vlasti vedla i děti. Paničkám, které jen německy švitořily a chovaly se povýšeně, neměla babička co říct – ani za slovo jí nestály.

Spořivá

– nejenže by pro pírkou přes plot skočila, ale také nikdy ničím neplýtvala a vážila si toho, co má. Na druhou stranu ale byla štedrá k ostatním – potřebnému pomoc nikdy neodmítla.

Zbožná

– i když babička už nebyla z nejmladších, nábožnou pouť do Vambeřic si ujit nenechala. Když byla bouřka, pomodlila se a zapálila svíčku hromničku, s Barunkou se často modlila za Viktorku i za boží pomoc.

Udržující tradice

– každé roční období bylo na bělidle spojeno s mnoha zvyky. Vánoční a velikonoční svátky, vynášení smrtky, házení věnečků do potoka a další babička dobře znala a vyprávěla o nich dětem.

ČESKÁ SKALICE

Muzeum Boženy Němcové

– v bývalém Steidlerově hostinci sídlí muzeum věnované životu a dílu Boženy Němcové. Jedná se o první české literární muzeum, vzniklo v roce 1931 a jeho součástí je Barunčina škola a naučná stezka Babiččiným údolím. Hostinec byl dějištěm její svatby i vyhlášených Jiřinkových slavností, které se tu pořádají až do současnosti.

Barunčina škola

– třídu, kam chodila slavná spisovatelka do školy, i byt pana učitele uvidíte v areálu tzv. Barunčiny školy. Dále se zde seznámíte s historií města a prohlédnete si práce akademického malíře Jiřího Škopka.

Naučná stezka Babiččiným údolím

– z České Skalice přes bažantnici k loveckému pavilonu, rýzmburskému altánu a dalším památkám vás dovede naučná stezka Babiččiným údolím. Na sedmikilometrové trase najdete dvacet pět zastavení, která návštěvníky provedou nejen historií Českoskalicka, ale i jeho přírodními zajímavostmi.

Babiččino údolí

(národní kulturní a přírodní památka) – malebné údolí řeky Úpy je místem, kde se odehrává děj novely Babička. Navštivte místa, která znáte z knížky: Staré bělidlo a Viktorčin splav a zastavte se i u pomníku Babička s dětmi od akademického sochaře Otty Gutfreunda. V blízkosti Starého bělidla

se nachází také zámek Ratibořice, vodní mandl a mlýn.

Po stopách prusko-rakouské války r. 1866

Bitvu u České Skalice připomínají pomníky a válečné hroby včetně vojenského hřbitova při silnici z České Skalice na Zlích a Ratibořice.

Přehradní nádrž Rozkoš

Místo nazývané východočeské moře je oblíbené pro rekreaci, vodní sporty a rybaření. V blízkosti přehrady je několik kempů s chatkami a plochou pro stany a karavany, dále hotel, restaurace, letní kino, minigolf a půjčovna kol i sportovních potřeb.

PRAVIDELNÉ AKCE

Barunčina škola v České Skalici

- Kam chodila Božena Němcová do školy (červen)

Muzeum Boženy Němcové v České Skalici

- Jiřinkové slavnosti (září)
- tematické výstavy dle kalendáře akcí na webových stránkách muzea

Státní zámek Ratibořice

- Za Babičkou Boženy Němcové do Ratibořic (červen)

- prohlídky zámku pro děti s komtesou Hortenzií (červenec)

- Knižecí Vánoce na zámku v Ratibořicích a advent v Babiččině údolí (prosince)

ČERVENÝ KOSTELEČ

Doměk Boženy Němcové v novém

– po svatbě s Josefem Němcem mladičká spisovatelka strávila první měsíce novomanželského života v kupeckém domku pana Hůlka. Domek naproti kostelu si zachoval svou původní podobu a je vybaven originálními dobovými zařízeními. Letos se mu konečně dostalo nové výmalby a několika dalších oprav, které ještě více navodí někdejší atmosféru.

Pohádkové sklepení

– děti i rodiče mohou v Domku Boženy Němcové navštívit tzv. Pohádkové sklepení, které je stylizované do prostředí dvou oblíbených pohádek naší významné spisovatelky: Čertův švagr a O Smolíčkovi. Rodiče mohou obě pohádky dětem přečíst a dát jim i jednoduchý kvíz. Pozor, kdo se bojí čertů, ať radši zůstane v prvním patře!

Trocha mužského světa

– důležitou osobou v životě Boženy Němcové byl její manžel – ať už to myslíme v dobrém slova smyslu, nebo v tom špatném. V Domku Boženy Němcové se o něm dozvíte více na sezonní výstavě, která vám také přiblíží život tehdejší finanční stráže, kde pracoval.

Hrob Viktorky

– Viktorka je jednou z nejdiskutovanějších postav novely Babička. Postava dívky, která přišla o rozum a později i o život kvůli

nešťastné lásce do vojáka, jehož životní poutí skončila na bitevním poli, má předlohu v ženě s podobným osudem – i když ne tak tragickým. A svůj symbolický hrob má i v zahradě Domku Boženy Němcové, kde se o ní můžete dozvědět více.

Červenokostelecký quest

– z Domku Boženy Němcové můžete také vyrazit na tzv. quest, tedy výpravu, která vám zábavnou formou představí centrum Červeného Kostelce.

Kemp Brodský

Ideálním cílem vycházky s dětmi je Kemp Brodský, kde budete obdivovat unikátní dětskou pohádkovou stezku plnou ručně vyřezávaných dřevěných soch s pohádkovými a večerníčkovými postavkami. Když splníte pár jednoduchých úkolů, třeba osvobodíte i zakletou princeznu. Pro dospělé: vodnická restaurace nebo možnost se vykoupat jsou samozřejmostí.

PRAVIDELNÉ AKCE

Festival zážitků

- tradiční řemesla v Domku Boženy Němcové (každou sobotu v červenci i srpnu)

Kulturní léto v Domku Boženy Němcové

- tvůrčí dílničky, komentované prohlídky, tematické procházky, čtení z knih Boženy Němcové (většina sobot od začátku května do konce srpna)

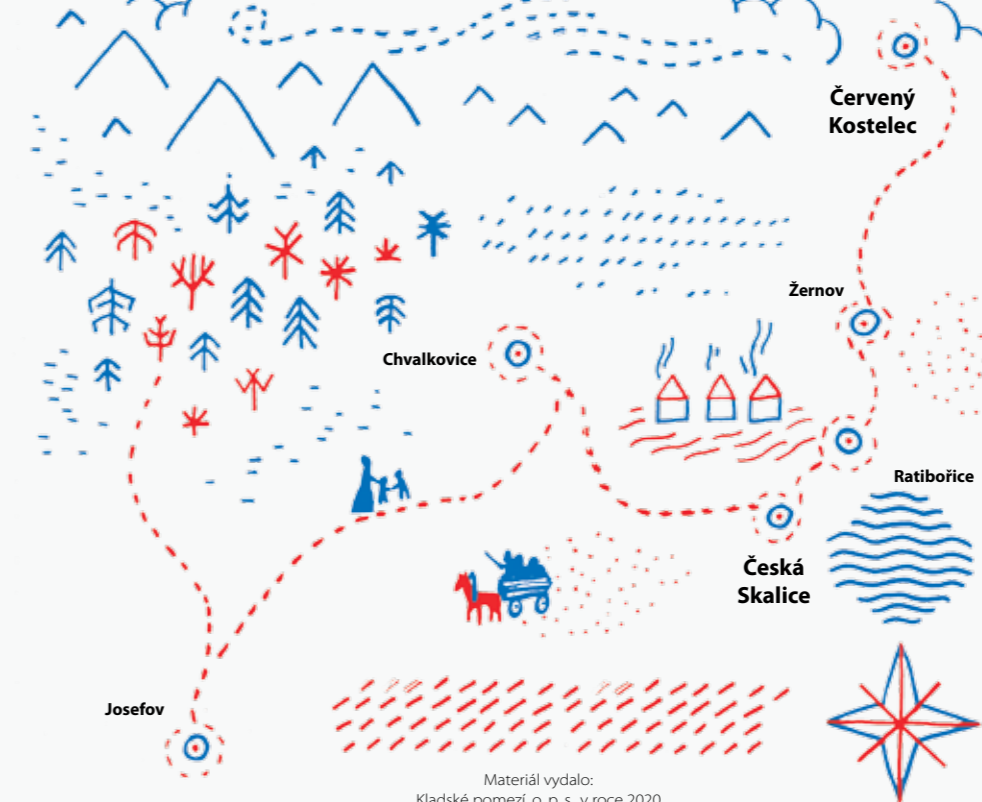

Chvalkovice

Mladá Barunka byla do Chvalkovic poslána na výchovu ke správcům místního zámku, aby se učila panským mravům. Na budově školy, kterou tam tehdy navštěvovala, je umístěna pamětní deska.

Josefov

Poblíž Jaroměře v bývalé pevnosti Josefov na náměstí nedaleko domu, kde Božena Němcová žila, byl postaven její pomník. Jméno naší nejvýznamnější spisovatelky nese

Materiál vydalo:
Kladské pomezí, o. p. s., v roce 2020
s podporou měst Česká Skalice a Červený Kostelec.

Náklad: 30 000 ks, texty: Ilona Machová, ilustrace: Eva Horská,
fotografie: Jan Zálal, tisk: Integraf, s.r.o., jazyková korektura: Mgr. Tomáš Kábrt, grafika: PINstudio.cz.

Na přípravě vydání spolupracovali:
Muzeum Boženy Němcové, Městské kulturní středisko Červený Kostelec, Společnost Boženy Němcové Česká Skalice, z. s.

www.kladskepomezí.cz/bozenanemcova

také náměstí, na kterém je umístěn. Ze svého pobytu v Josefově, tehdy ještě Plesu, Božena Němcová těžila při psaní Babičky, konkrétně se jednalo o epizodu z návštěvy císaře Josefa II. na stavbě pevnosti.

Žernov

Rozhlednu najdete v obci Žernov, kudy prochází také stezka Jakuba Míly, jehož Němcová znala a popsala v knize Babička. Stezka má třináct zastavení, z nichž některá se střetávají se stezkou Babiččiným údolím.

BOŽENA NĚMCOVÁ

DRAMA ŽIVOTA
PRVNÍ ČESKÉ SPISOVATELKY

MAPA • TIPY NA VÝLETY

